

Číslo konania: KPUZA-2021/2522-4/22089/KOP
Vybavuje/telefón: Mgr. Tomáš Kopták, PhD., 041/2452827, tomas.koptak@pamiatky.gov.sk
Žilina, dátum: 22. 04. 2021

ROZHODNUTIE

Krajský pamiatkový úrad Žilina ako miestne a vecne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu podľa ustanovenia § 9 ods. 5 a § 11 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) a podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) v súvislosti so stavbou „**Biobanka Martin**“ na pozemkoch reg. KN-C parcely č. 172/2, 172/98, 172/192, 172/194 v k. ú. Martin **rozhodol** podľa § 35 ods. 7 v spojitosti s § 39 ods. 1 pamiatkového zákona

o povinnosti vykonať pamiatkový archeologický výskum a o druhu, rozsahu a spôsobe jeho vykonania.

Krajský pamiatkový úrad Žilina zároveň v zmysle § 39 ods. 1 pamiatkového zákona a vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu, ukladá stavebníkovi – Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Malá hora 4A, 036 01 Martin, IČO: 00 39 78 65 zabezpečiť vykonanie pamiatkového archeologického výskumu, ku ktorému určuje nasledujúce podmienky na jeho vykonanie:

- a) Druh výskumu: podľa § 35 ods. 4 písm. a) a písm. b) pamiatkový archeologický výskum predstihový a záchranný.
- b) Miesto a rozsah výskumu: výskum bude prebiehať v rozsahu stavby „Biobanka Martin“ na pozemkoch reg. KN-C parcely č. 172/2 a 172/194 v k. ú. Martin.
- c) Spôsob vykonávania pamiatkového archeologického výskumu:
 - I. etapa – v predstihu – formou prieskumu detektorom kovov preukázateľným spôsobom (GPS sledovanie trás pohybu osôb vykonávajúcich prieskum detektorom kovov) pred odstránením ornice v miestach SO 01 Biobanka a SO 02 Komunikácie a spevnené plochy. Všetky archeologické nálezy v zmysle definície pamiatkového zákona budú následne presne geodetické zamerané s podrobným opisom ich nálezových súvislostí.
 - II. etapa – formou prieskumu detektorom kovov preukázateľným spôsobom (GPS sledovanie trás pohybu osôb vykonávajúcich prieskum detektorom kovov) po odstránení ornice v miestach SO 01 Biobanka a SO 02 Komunikácie a spevnené plochy. Všetky archeologické nálezy v zmysle definície pamiatkového zákona budú následne presne geodetické zamerané s podrobným opisom ich nálezových súvislostí.
 - III. etapa – formou sledovania výkopových prác v miestach všetkých stavebných objektov stavby. V prípade zachytenia relevantných archeologických situácií, budú tieto preskúmané len v rozsahu a do hĺbky, ktoré sú stanovené pre jednotlivé stavebné objekty v projektovej dokumentácii.
 - Všetky zistené skutočnosti budú podrobne zdokumentované formou začistenia, grafickej a fotografickej dokumentácie vrátane ich geodetického zamerania.
- d) Nakladanie s nálezmi z archeologického výskumu:
 - Archeologické nálezy sú vlastníctvom Slovenskej republiky podľa § 40 ods. 6 pamiatkového zákona.

- Právnická osoba oprávnená vykonávať archeologické výskumy je povinná archeologické nálezy držať a chrániť až do ich odovzdania, prevodu vlastníckeho práva alebo prevodu správy podľa § 40 ods. 8 a 9 pamiatkového zákona.

e) Pri zabezpečení archeologického výskumu je stavebník ďalej povinný:

- **Zabezpečiť vykonanie archeologického výskumu právnickou osobou oprávnenou vykonávať archeologické výskumy** podľa § 36 ods. 4 pamiatkového zákona.
- **Zabezpečiť**, aby osoba vykonávajúca archeologický výskum **oznámila** Krajskému pamiatkovému úradu Žilina **začatie tohto výskumu najmenej 5 dní vopred a ukončenie terénnej časti tohto výskumu bezodkladne**.
- Zabezpečiť v harmonograme stavby (jej prípravy a realizácie) vhodné časové a organizačné podmienky na realizáciu archeologického výskumu.
- Zabezpečiť po uskutočnení archeologického výskumu **zvolanie záverečnej odbornej komisie** za účasti zástupcov Krajského pamiatkového úradu Žilina.
- **Doručiť kópiu tohto rozhodnutia po nadobudnutí právoplatnosti oprávnenej osobe**, ktorá bude vykonávať archeologický výskum.
- **Zabezpečiť**, aby právnická osoba vykonávajúca archeologický výskum **spracovala výskumnú dokumentáciu z tohto výskumu** v zmysle § 10 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon.
- **Zabezpečiť**, aby právnická osoba vykonávajúca archeologický výskum **predložila podľa § 39 ods. 10 výskumnú dokumentáciu z tohto výskumu** Pamiatkovému úradu Slovenskej republiky v Bratislave, ktorý k nemu vydá osobitné stanovisko.
- **Zabezpečiť** podľa § 39 od. 11 bezodplatné **odovzdanie výskumnej dokumentácie z archeologického výskumu** spolu so stanoviskom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky **Krajskému pamiatkovému úradu Žilina a Archeologickému ústavu SAV v Nitre v lehote do 60 dní od ukončenia terénnej časti archeologického výskumu**.
- **Zabezpečiť preukázateľným spôsobom oboznámenie s podmienkami rozhodnutia všetky subjekty zúčastňujúce sa na realizácii stavby.**

ODÔVODNENIE

Krajský pamiatkový úrad Žilina začal v súlade s ustanovením § 18 správneho poriadku ex offio správne konanie vo veci vydania rozhodnutia o nevyhnutnosti vykonať pamiatkový archeologický výskum a o druhu, rozsahu a spôsobe vykonania pamiatkového archeologického výskumu podľa § 35 ods. 7 a 39 ods. 1 pamiatkového zákona v súvislosti s plánovanou stavbou „Biobanka Martin“ na pozemkoch reg. KN-C parcely č. 172/2, 172/98, 172/192, 172/194 v k. ú. Martin. Pozemky reg. KN-C parcely č. 172/2 a 172/194 sú podľa listu vlastníctva 299 vo vlastníctve Univerzity Komenského v Bratislave, Šafárikove námestie 6, 814 99 Bratislava, ktorá je zároveň stavebníkom predmetnej stavby (ďalej len „stavebník“). Parcely č. 172/98 a 172/192 sú podľa listu vlastníctva č. 2766 majetkom Žilinského samosprávneho kraja, Komenského 48, 011 09 Žilina, ktorý je ďalším účastníkom konania (ďalej len „Žilinský samosprávny kraj“).

Podľa § 35 ods. 7 pamiatkového zákona o nevyhnutnosti vykonať pamiatkový výskum podľa odseku 4 rozhoduje krajský pamiatkový úrad na podnet stavebného úradu, pamiatkového úradu, z vlastného podnetu, na základe žiadosti vlastníka alebo správcu. Krajský pamiatkový úrad bezodkladne zašle rozhodnutie o vykonaní pamiatkového výskumu stavebnému úradu.

Podľa § 39 ods. 1 pamiatkového zákona druh, rozsah, spôsob vykonávania pamiatkového výskumu a nakladanie s nálezmi určí vo svojom rozhodnutí krajský pamiatkový úrad.

O začatí konania informoval Krajský pamiatkový úrad Žilina účastníkov konania – stavebníka a Žilinský samosprávny kraj. Zároveň Krajský pamiatkový úrad Žilina zaslal účastníkom konania spolu s oznámením o začatí konania aj podklad rozhodnutia. Na vyjadrenie a uplatnenie návrhov účastníkmi

konania dal Krajský pamiatkový úrad Žilina lehotu 10 dní. Z účastníkov konania sa ku konaniu nikto v stanovenej lehote nevyjadril.

Krajský pamiatkový úrad Žilina po preskúmaní projektovej dokumentácie predmetnej stavby a podkladu rozhodnutia (ortofotomapa s vyznačením predmetnej stavby a okolitých archeologických nálezísk) rozhodol podľa § 35 ods. 7 v spojitosti s § 39 ods. 1 pamiatkového zákona o nevyhnutnosti v súvislosti s predmetnou stavbou vykonať pamiatkový archeologický výskum a o druhu, rozsahu a spôsobe jeho vykonania.

Miesto predmetnej stavby sa nachádza bezprostredne blízko, resp. aj v neďalekej vzdialenosti od niekoľkých dnes známych archeologických nálezísk. Zároveň sa jedno nálezisko zrejme priamo nachádza v priestore areálu lekárskej fakulty – zaniknuté novoveké popravisko. Ostatné náleziská sú z praveku a stredoveku a zväčša sídliskového charakteru – napr. zaniknutá stredoveká dedina v miestach medzi Malou horou a Hostihorou a neolitické sídlisko na Hostihore. Z toho vyplýva, že pri realizácii výkopových prác na predmetnej stavbe môže dôjsť k objaveniu archeologických situácií a archeologických nálezov a nálezových situácií zo širokého časového diapazónu (od praveku až do novoveku).

Ako druh archeologického výskumu určil Krajský pamiatkový úrad Žilina podľa § 35 ods. 4 písm. a) a písm. b) pamiatkového zákona predstihový a záchranný archeologický výskum, pretože ide o plochu, ktorú považuje za potrebné pred a po odstránení ornice preskúmať detektorom kovov a následne sledovaním výkopových prác, pretože stavebné práce priamo narušia podložené vrstvy predmetnej plochy.

Podľa § 36 ods. 1 pamiatkového zákona archeologický výskum na účely pamiatkového zákona je súhrn odborných nedeštruktívnych metód a deštruktívnych metód a techník zameraných na vyhľadávanie, identifikáciu, vyhodnocovanie, dokumentáciu, evidenciu alebo na záchranu archeologického náleziska, archeologického nálezu alebo nálezovej situácie, ako aj na vyhľadávanie a zber archeologických nálezov na povrchu zeme, v zemi a pod vodou.

Podľa § 35 ods. 3 pamiatkového zákona sa pamiatkový výskum podľa zamerania (druh výskumu) člení na umelecko-historický výskum, architektonicko-historický výskum, urbanisticko-historický výskum a archeologický výskum.

Podľa § 35 ods. 4 pamiatkového zákona sa pamiatkový výskum podľa časového hľadiska člení na predstihový výskum, ktorý sa vykonáva pred začiatkom obnovy, stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti s cieľom zistiť a preskúmať pamiatkové hodnoty, výskyt vecí pamiatkovej hodnoty alebo archeologických nálezov a na záchranný výskum, ktorý sa vykonáva pri stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti, pri zosuvoch pôdy, eróznej činnosti a v dôsledku inej prírodnej činnosti s cieľom zachrániť nájdené veci pamiatkovej hodnoty.

Určené podmienky vyplývajú z okolností, že na pozemkoch, kde sa má predmetná stavba realizovať, sa s veľkou pravdepodobnosťou nachádzajú zaniknuté sídliskové objekty či archeologické štruktúry iného charakteru. Bez realizácie pamiatkového výskumu by prišlo k narušeniu alebo neodvratnému zničeniu dôležitých kultúrnych vrstiev a archeologických nálezov – objektov alebo predmetov rôznej hmotnej povahy, napr. zvyškov starších architektur, stavebného materiálu, fragmentov keramiky, mincí, kostrových pozostatkov. Vzhľadom na to, že ide o ochranu archeologických nálezov a nálezísk, ako druh archeologického výskumu určil Krajský pamiatkový úrad Žilina podľa § 39 ods. 1 v spojitosti s § 35 ods. 3, ods. 4 písm. a) a písm. b) pamiatkového zákona pamiatkový archeologický výskum predstihový, formou prieskumu kovov v časti, kde sú pozemky v súčasnosti nezastavané a záchranný, formou sledovania výkopových prác, keďže stavebné práce priamo narušia podložné vrstvy predmetnej plochy. Krajský pamiatkový úrad Žilina zároveň určil, že pamiatkový archeologický výskum sa nebude realizovať na všetkých parcelách, ktoré stavba zahŕňa, ale iba na pozemkoch reg. KN-C parcely č. 172/2 a 172/194.

Na uvedených parcelách prebehne väčšina výkopových prác a na zvyšných parcelách č. 172/98 a 172/192 reg. KN-C sa stavba napája na existujúce recentné štruktúry.

Podľa § 36 ods. 4 pamiatkového zákona archeologický výskum je oprávnený vykonávať pamiatkový úrad alebo ním zriadená právnická osoba prostredníctvom fyzickej osoby, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu s pamiatkovým úradom alebo ním zriadenou právnickou osobou, spĺňa kvalifikačné predpoklady podľa § 35a ods. 3 písm. a) a c) a má poverenie od pamiatkového úradu alebo od ním zriadenej právnickej osoby na vykonávanie archeologického výskumu a archeologický ústav prostredníctvom osôb s odbornou spôsobilosťou; iná právnická osoba môže archeologický výskum vykonávať iba na základe oprávnenia vydaného ministerstvom.

Podľa § 38 ods. 1 pamiatkového zákona náklady na pamiatkový výskum uhrádza vlastník kultúrnej pamiatky, vlastník nehnuteľnosti v pamiatkovom území alebo stavebník.

Podľa § 39 ods. 5 pamiatkového zákona osoba podľa § 35a ods. 1 a § 36 ods. 4 je povinná oznámiť krajskému pamiatkovému úradu začatie pamiatkového výskumu najmenej päť dní vopred a ukončenie terénnej časti pamiatkového výskumu bezodkladne.

Podľa § 39 ods. 5 pamiatkového zákona osoba podľa § 35a ods. 1 alebo § 36 ods. 4, ktorá vykonáva pamiatkový výskum, je povinná predložiť výskumnú dokumentáciu pamiatkovému úradu na posúdenie. Pamiatkový úrad k predloženej výskumnej dokumentácii do 30 dní vydá stanovisko. V stanovisku uvedie, či výskumná dokumentácia spĺňa formálne a odborné náležitosti. Ak výskumná dokumentácia nespĺňa náležitosti, pamiatkový úrad ju vráti na prepracovanie a opätovné predloženie. Ak výskumná dokumentácia spĺňa všetky náležitosti, pamiatkový úrad ju zašle osobe, ktorá výskum vykonala, spolu so stanoviskom. Stanovisko pamiatkového úradu k výskumnej dokumentácii zasiela pamiatkový úrad aj osobe, ktorej bol výskum nariadený alebo povolený.

Podľa § 40 ods. 6 pamiatkového zákona archeologický nález je vlastníctvom Slovenskej republiky.

Podľa § 40 ods. 8 pamiatkového zákona ak je správcom archeologického nálezu archeologický ústav alebo múzeum zriadené ústredným orgánom štátnej správy, vedie evidenciu archeologického nálezu podľa osobitného predpisu. Ak je správcom archeologického nálezu pamiatkový úrad, vedie osobitnú evidenciu archeologického nálezu, ktorá vždy obsahuje zoznam vecí s uvedením identifikačných údajov a spôsob naloženia s týmto majetkom štátu. Pamiatkový úrad môže dať archeologický nález do výpožičky múzeu založenému inou právnickou osobou, ak sa archeologický nález našiel ním vykonávaným alebo financovaným archeologickým výskumom, pričom pamiatkový úrad môže uzavrieť zmluvu o výpožičke najviac na desať rokov.

Podľa § 40 ods. 9 pamiatkového zákona správca archeologického nálezu môže previesť vlastníctvo archeologického nálezu len na obec alebo samosprávny kraj do správy nimi zriadeného múzea alebo na Národnú banku Slovenska, a to bezodplatne. Správca archeologického nálezu môže previesť správu archeologického nálezu len na múzeum zriadené ústredným orgánom štátnej správy alebo Slovenskú akadémiu vied. Archeologický nález sa ďalej chráni podľa osobitného predpisu. K archeologickým nálezom určeným na prevod správy alebo vlastníctva je osoba oprávnená podľa § 36 ods. 4 povinná priložiť výskumnú dokumentáciu posúdenú pamiatkovým úradom podľa § 39 ods. 10. Správca prijme archeologické nálezy primerane ošetrované a odborne popísané. Autorské práva oprávnenej osoby podľa § 36 ods. 4 zostávajú nedotknuté.

Požiadavky na obsahové náležitosti výskumnej dokumentácie z archeologického výskumu sú upravené v § 10 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon.

Zoznam právnických osôb oprávnených Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky na vykonávanie archeologického výskumu je k dispozícii na príslušných krajských pamiatkových úradoch, Pamiatkovom úrade Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave a na internetových stránkach Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a Pamiatkového úradu Slovenskej republiky.

Vzhľadom na vyššie uvedené Krajský pamiatkový úrad Žilina rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Toto rozhodnutie nenahrádza vyjadrenia iných orgánov štátnej správy a územnej samosprávy.

Krajský pamiatkový úrad Žilina toto rozhodnutie vydal z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom a je záväzným stanoviskom podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

V súlade s § 44a pamiatkového zákona rozhodnutie podľa § 39 ods. 1 pamiatkového zákona odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť po troch rokoch, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahujú.

POUČENIE

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal, t. j. na Krajský pamiatkový úrad Žilina. Odvolacím orgánom je Pamiatkový úrad Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave. Právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy sú preskúmateľné súdom, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou vyčerpal všetky riadne opravné prostriedky.

doc. Ing. Miloš Dudáš, CSc.
riaditeľ

Doručuje sa

Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Malá hora 4A, 036 01 Martin, IČO: 00 39 78 65

Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina, IČO: 37 80 84 27

Na vedomie

Mesto Martin, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin, IČO: 00 31 67 92